

Izhaja

vsak četrtek (in
tudi večkrat)

5314

Licejska knjižnica

Dopisi
šiljajo t
Ve

Ljubljana

Rokopisi
strani listi
naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor
priložiti poštno znamko.Nefrankirani dopisi se ne
sprejmejo.

MIR

Glasilo koroških Slovencev.

Velja

za celo leto K 20.—
» pol leta » 11.—
» četrt » » 6.—
» 1 mesec » 2.—
za inozemstvo primeroma več.
Naročnina se plačuje vnaprej.Za oglasila se plačuje po 50 v, med
besedilom po 1 K za 1 cm² vsakokrat,
minimum 24 cm². — Za poslano se
plačuje po 80 v, za parte, zahvale in
izjave po 1 K za 1 cm². — Za male
oglasje se plačuje po 30 v za besedo;
debelo tiskano 60 v vsakokrat;
minimum 5 K.Za izvestilo pri upravništvu 3 K posebej.
Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvu lista »Mir«,
Prevalje, Koroška.

Leto XXXIX.

Prevalje, 24. avgusta 1920.

Št. 44

„Kanonenfutter“ in „Stimmvieh“.

Najbolj boli človeka, če ga tisti, ki ga je pahnul v nesrečo, še zasmehuje in ima za norca. In tako se je postopalo z nami v preteklosti, posebno med svetovno vojno. Gnali so naše ljudstvo v morije zunaj na fronti, vrhu tega so nas zasmehovali v knjigah, časopisih in javnem govorjenju. Nemških knjig, kar jih je izšlo med vojno, se ne da prešteti, prešteti se pa tudi ne dajo zabavljice in zasmehovanja, naslovljena na naše slovensko ljudstvo. Iz mnogih klevet, kar sem jih slišal med svetovno vojno, se mi je posebno vtisnil v spomin in dušo stavek, katerega sem bral l. 1915 v neki nemški knjigi. Glasi se: „Es ist eine traurige aber tatsächliche Wahrheit: Uns Deutschen sind die Slovenen im Kriege Kanonenfutter, im Frieden aber Stimmvieh“, to se pravi po slovensko: Nam Nemcem so Slovenci v vojni hrana za kanone, v miru so nam pa kakor živina; kakor to ženemo na pašnike, tako ženemo Slovence na volišča, da tam volijo, kakor je nam Nemcem prav.

Vso resnico tega govorjenja sem takrat čutil v duši, ker naši vojaki so bili Nemcem med vojno za Kanonenfutter. Ko sem se l. 1918. vozil z nemškimi častniki v mesto Bruck, so mi ti brez vsega stida izjavili: mi pošljemo vsakega Slovana, ki je nam dodeljen, takoj k infanteriji. Bili so namreč častniki zrakoplovnega oddelka, pri katerem so se vojaki čutili bolj varne, nego pri infanteriji. In kako se je tu godilo našim fantom in možem? Ali mar naš celjski in ljubljanski pešpolk in naši „siebnerji“ niso stali povsod kot prvi v ognju? Koliko jih počiva na srbskih hribih, kamor so jih gnali nemški vojskovodje za Kanonenfutter, koliko na krševitih primorskih pokrajinah in sneženih tirolskih in koroških planinah? Ko hodim sedaj po Podjuni in najdem stariše, ki so izgubili po štiri in pet svojih vrlih sinov, ko vidim mlade žene-vdove, neodrasle otroke-sirote, lepe domove brez gospodarja, mi pride vselej v spomin oni rek iz nemške knjige: „Es ist eine traurige aber tatsächliche Wahrheit, die Slovenen sind uns Deutschen im Kriege Kanonenfutter . . .“

In kako težko se je rešil naš človek fronte, in če je imel za oproščenje še toliko postavnih vzrokov! Znan mi je sledeči slučaj iz neke nemškutarke občine: Oproščen je bil neki 21letni zdrav Nemec, posestnik krasne kmetije, ki je štela, oziroma še šteje nad sto oralov polja. Tega polja pa ni obdeloval in tudi ne dal številnim siromakom v najem. Moko je dobil na občini za se in svoje ljudi. In vendar je bil ta 21letni fant oproščen, ker mu je občina izstavila spričevalo, da je potreben za nadzornika kmetov pri oddaji mleka. In v istem kraju je šla pridna kmetica na občinski urad s svojim psom, pridnim čuvajem na samotnem stoječe lepe kmetije. Bila je namreč „štelinga“ psov. Velikokrat je že naredila znani „Enthebungsgesuch“ za svojega moža, ki je stal že leto dni neprenehoma na laški fronti. Lepemu domu se je že poznalo, da mu manjka gospodarja, mlada žena je bila bolehu in je imela opravka preveč že s svojimi majhnimi otroki. Upala je sedaj, da ji bodo oprostili vsaj pridnega psa, tako potrebnega za samotni dom. Župan pogleda ženo in psa in izjavi, da ne priporoči oproščenja. Pes je moral k vojakom. S klicom: „Nam Slovincem še psov ne oprostijo, pa sem bila tako neumna, da sem upala, da mi bodo oprostili mojega moža“ je zapustila dvorano.

Slovensko ljudstvo! Žaloigre tvoje prvi del je končan: Nemcem si bilo v svetovni vojni Kanonenfutter; ali se naj v prihodnjih dneh izvrši te žaloigre drugi del? „Im Frieden sind uns Deutschen die Slovenen Stimmvieh!“ Prvo dejanje strašne žaloigre se je Nemcem posrečilo in zdaj letajo po deželi in iščejo Stimmvieh za dan glasovanja. Sami priznavajo, da se je dalo naše ljudstvo pred vojno pri raznih volitvah za to izrabiti. Z nasiljem in bičem kakor se užene žival — pes, z podkupovanjem kakor se ujame z ovsem žival — konj, so obdelovali naše ljudstvo pred vojno pri volitvah. Dobro mi je v spominu dogodek iz l. 1905. ali 1906. Bile so volitve v Rožeku. Neki nemškutar je vlekel našinca a omahljivca na volišče in od zadaj ga je tiščal sodnik, mislim, da mu je bilo ime Pirker. Ko so

ga tiščali in vlekli mimo nas v dvorano, je kmet nam zaklical: „Glejte, kakor vola me ženejo v mesnico.“

Da, za Stimmvieh so nas imeli in pod silnim pritiskom se jim naše ljudstvo ni moglo ustaviti. In zdaj prihajajo spet k nam, ti naši nekdanji tlačitelji in mislijo, da bodo delali kot nekdanj. A ljudstvo, zapomni si eno: Gadu so zobje izdrti in ti ne more več škodovati. S požigi ti pretijo in z umori, a vedi, da bomo takim zločincem znali priti do živega. Vedi tudi, da stoji za teboj ves narod, ki te ne bode zapustil, ako se Nemcem tu pa tam taki zločini posrečijo. Vedi pa pred vsem to, da so tisti, ki taka sredstva rabijo, glasovanje že davno izgubili. Ponujajo ti denar, a vedi, da je to Judežev denar; ponujajo ti sladkor, a ta sladkor so sprejeli kot vbogaime od Amerike, ker sami nimajo nič drugega kot dolgove in svoj slavni Volkswehr.

Na dan glasovanja pokaži ljudstvo, da iščejo Nemci med teboj zastoj Stimmvieh, kakor so te še med vojsko po svojih knjigah imenovali.

Ničvrednost nemškega denarja.

Naši ljudje na splošno že vedo, da je nemški denar za tretjino manj vreden kakor pa naš jugoslovanski, zato se ga branijo, ko ga jim Nemci ponujajo. Vkljub temu hodijo nemški goljufi okrog in hvalijo nemške krone, češ, da so več vredne, da se za nemški denar vse cenejše dobi. Nemški listi iz Dunaja in Gradca pa pišejo čisto drugače, povejo resnico, ker ne agitirajo, kakor celovski časniki, za plebiscit.

Dne 12. t. m. poročajo nemški listi, da je nemška krona v Švici zopet padla in sicer na 3'05 centimov, to se pravi, v Švici dajo za 100 nemškoavstrijskih kron le še 3 franke in 5 centimov (vinarjev). In to ravno v trenutku, ko je avstrijska vlada sklenila postaviti o oddaji premoženja. S tem je mislila povzdigniti veljavo svojega papirnatega denarja — pa je ravno nasprotno dosegla. Kako to? Ko bo vsak nemški Avstrijec moral oddati velik del svojega premo-

Podlistek.

Tone Gaspari:

Igra.

Mlakarjevi otroci se igrajo. Koncem vrta, kjer jena s peskom posuta stezica, sede v travi. V pesek so narisali kolobarje in sredi teh postavljajo peščene kupčke. Micka je s hrbtom obrnjena proti vrtu, Janez in Joze pa klečita nekoliko vstran v polobratu na desno, tako, da zreta razgretih oči v smeri popoldanskega solnca. Senca sadnih dreves je zlezla čez stezico. Micka je že vsa v svetlobi, Joze polovico, Janeza pa objema še zadnja črta sence. Tudi kupčki so že skoro vsi postavljeni; le urejajo jih še in popravljajo.

„Micka, pojdi po tri rože, jih bomo vsadili!“ se zmislil najstarejši Joze.

„Saj res, saj res!“

In Micka gre. Spodaj pri uljnaku utrga veliko belo gartrožo, na sredini gredi nagelj in pri vrtnih vraticah potoniko. Rože skriva za hrbtom. Ko pride nazaj, vpraša Jozeja: „Kaj hočeš, to kar je v desni ali v levi?“

„V desni!“ Jozej dobi potoniko. Še enkrat vpraša Janeza: „Kaj hočeš, to kar je v levi ali desni?“

„V levi!“ Janezu da nagelj.

„Vsak bo vsadil ravno na sredo kupčka rožo — bomo videli, kje bo najlepša.“

V sredini kupčkov napravijo luknjice in vtaknejo vanje rože. Potem pa vsi trije skrbno popravljajo. Tudi kolobarje okrog kupčkov napra-

vijo večje in bolj globoke, da je vse podobno malim trdnjavam.

„Veste kaj“, jo stuhta Micka, „v vsak kolobar moramo zapisati ime, da bomo tudi brez rož poznali svoja mesta.“

„Saj res, mesta naj bodo to!“

„Saj res, saj res!“

Jozej pogleda nagelj, se malo zamisli in vzklikne: „Moje mesto je Velikovec!“

„O, moje pa Borovlje!“ se razveseli Micka in tleskne v dlani.

„Saj res! Pa moje?“ pomisli vprašujoče najmlajši Janez.

Ahá, že vemo! Tvoje mesto bo pa Celovec!“

„Ja, ja, kar zapišimo!“

V meji odlomijo tri šibe. Najprej napiše Jozej s šibo v pesek okrog kupčka z nerodnimi črkami, pa se vseeno dobro čita: Velikovec. Potem napiše Micka: Borovlje, in končno napiše še Jozej Janezu, ki ne zna pisati: Celovec. Se nekaj popravijo. Ponekod pridenejo nekaj peska, drugod ga zavnajo, pa so vsa tri mesta kakor trdnjave. V sredi vsake je roža mesto zastavice.

Solnce se je zamaknilo tačas za spoznanje nižje, senca je odbežala na drugo stran. Vsi trije kupčki se zasvetijo v solnen.

„Podreti ne sme nihče kupčkov!“ opozori Micka. „Saj ne boste, kajne!“

„Ne, ne! Pa če bo hotel kdo drugi podreti, ga bomo vsi trije. Tako ga bomo!“

„Saj res, kar bomo ga! Le naj kdo pride!“

Ravno ko so se Mlakarjevi otroci to pogovarjali, se prikrađe skozi luknjo pri plotu sosedov pes Šekej. Po stezici jo ubere naravnost k Micki.

Vsi trije skočijo pokonci, se postavijo z razprostrtimi rokami pred kupčke, gledajo jezno Šekeja in kriče: „Marš, boš šel, mars!“ Micka vihti predpasnik, Jozej pa maha desnico, stisnjeno v pest.

In Šekej se obrne, povesti rep skoro do tal in klaverno odide.

Veseli se vsi trije spet vsedejo, gledajo kupčke in se pogovarjajo, kako bodo vsakega, ki bo prišel v bližino mest.

Lep je Mlakarjev vrt, še lepši so rože, ki se v njem razcvitajo, najlepši so pa Mlakarjevi otroci.

V Korotanu.

Spisala Asta.

Z namenom, da obiščeve sošolko in spoznave košček našega Korotana, sve se odpravili s prijateljico v zgodnjem julijemskem jutru od doma. Vse naokrog je bilo tiho. Megla, slična gostemu sivemu pajčolanu, jo diskretno ovijala dol in breg, kot bi se bala, da se prezgodaj razodenejo čudesi, ki so se pojavili v naravi tekom noči.

Precejšen kos [pota je naju ločil od domače vasice; dospela sve že na vrh nevelikega hriba, ko se je mahoma pozlatila vsa narava okrog naju. Pogled nazaj je naju očaral. Pod nama se je širila dolina, podobna velikanskemu jezeru, iz katerega so se dvigali gosti, beli hlapi. Solnce je sipalo svoje žarke na to belo maso, ki se je polagoma nižala. Narava je oživela.

V gozdu je donelo okrog naju petje ptičk. Variacije, kakršnih ne zmore komponist, so vrele iz grl teh drobnih stvaric ter se zlivale s šume-

ženja zadolženi državi, so mislili, da bo s tem država dolgove pokrila in denar bo dobil nekaj več veljave v svetu — a pozabili so, da tiskajo noč in dan nove bankovce, ki nimajo nikakšnega kritja, ampak so novi dolgovi, katere država sami sebi nalaga. Samo zadnji mesec so natisnili za eno milijardo in 800 milijonov kron bankovcev, to se pravi, nemškoavstrijska država je naredila samo zadnji mesec eno milijardo in 800 milijonov kron novega dolga. Ako bo gospodarila tako, potem bo naredila do konca tega leta toliko dolga, da ga ne pokrije, če proda celo državo z vsemi ljudmi vred. Cela nemška Avstrija ni vredna toliko, kolikor ima dolga, zato se boje že jeseni popolnega poloma (Neuigkeits-Weltblatt št. 183). Tudi nemški ministri so že obupali in so odšli po večini vsi na „Urlaub“, pomagati si ne vedo več. Na zadnji seji ministrskega sveta so bili samo 4 ministri navzoči, moralo pa bi jih biti 16! — In v tako državo vabijo koroške Slovence! Mi pa nočemo gospodarsko poginuti v Avstriji, mi hočemo živeti — in to je mogoče le v Jugoslaviji.

Nekaj iz cone B.

Neko glavarstvo iz cone B je doposlalo svojim občinskim uradom nabiralne pole za prispevke (darove) k „Heimatsdienst“ z ozirom na bližajoče ljudsko glasovanje. Značilno je pri tem dejstvo, da je na dotičnem ovitku bila štampiljica „Italien. Truppenkommando“. Tedaj polentar in Nemeč delata skupaj proti Slovencem.

Mogoče, da ni vsakemu znano, da je nemška država sklenila postaviti, da v coni B ne bo večje oddaje premoženja, kakor ga bi določila Jugoslavija v coni A. S tem priznavajo, da je cona A za nje že izgubljena in da se bojuje za cono B.

Dalje hočejo s tem loviti le kaline. Po plebiscitu bodo s cono B ravno tako ravnali, kakor drugod v avstr. republiki, ker bi druge dežele gotovo ne dopustile, da bi bilo par občin oproščenih oddaje premoženja.

Akoravno se delajo Nemcem v želodcu že pajčevine od samega gladovanja, pa so vendar nekaj časa coni B z rekvizicijami zaprinesli. Ker pa je stradanja le vsaki dan več, spravili so se letos tudi na posestnike iz cone B.

Glavarstvo je predpisalo dotični občini letos za vsaki mesec 1600 kg živine; za kilogram žive teže pa plačajo kmetom le 8 do 10 K.

Zrnja (pšenice, rži) morajo oddati 8200 kg; ovsu pa 900 kg, tedaj en cel vagon.

Drv bo treba oddati pol kubikmetra (Raummeter) od vsakega hektara.

Sedem občin tega glavarstva iz cone B ima za prihodnjo zimo oddati 5240 kubičnih metrov.

Za točno oddajo pa je župan osebno odgovoren.

Iz tega je razvidno, kako bodo v bodoče kmete ožemali in drli.

Tudi nemški kmetje iz cone B že spoznajo, da jim bo mogoče obstati in da je edina njihova rešitev le v Jugoslaviji, kjer ni oddaje premoženja in nobenih rekvizicij.

Samo v coni A je še nekaj zaslepljenec, ki si sami kopljejo jamo in gospodarki pogin.

Politični pregled.

Naša država.

Vlada.

Vladna kriza je rešena. Prav za prav je ostala ista vlada, le malo izpremenjena. Namesto Davidoviča je postal minister za notranje zadeve Milorad Drašković, namesto Protića pa minister za konstituante dr. Mušički iz Pančeve.

Tudi pokrajinske vlade se bodo deloma spremenile. V slovenski vladi bodo baje sledeče izpremembe: Notranji poverjenik postane neutrалец vseuč. prof. dr. Pitamic, socialni dr. Ravnihar, pravosodni dr. Žerjav. Na Hrvatskem dobi mesto podbana v Zagrebu bojda dr. Rojc.

Dr. Beneš v Belgradu.

V Belgradu se je mudil te dni dr. Beneš. Pri obedu, ki so ga njemu na čast priredili, je govoril predsednik min. sveta, dr. Vesnić, o češko-jugoslovanskem bratstvu, ki se je učvrstilo v vojski. Med drugim je rekel: „Nikoli ne bomo pozabili, kar so za nas storili naši zavezniki in veliki prijatelji, toda danes moramo prevzeti na se veliko nalogo, da vzdržimo mir okoli nas in se moramo po tem ravnati. Naš narod bo navdušeno pozdravil češko-slovensko-jugoslovansko zvezo.“ Dr. Beneš je odgovoril: „To je prva uradna mi-

sija češko-slovenske republike, ki je prišla k Vam. V težkih časih prihaja. Na vzhodu besni še dalje vojska in okoli nas se pojavljajo vsak dan problemi, ki še v novih oblikah niso rešeni. Mi bi radi se dogovorili o vseh teh problemih z Vami in bi se radi razgovarjali o prošlosti in bodočnosti. Naša naloga je, da v tem trenutku ojačimo slovensko sodelovanje. V trenutku, ko je v centralni Evropi še vse v osnutku, smo hoteli našima dvema narodoma pokazati, kako znači naše tesno sodelovanje in naša zveza v bodočnosti delo za mir, za konsolidiranje notranjosti z ene in z druge strani, da utrdimo sigurnost.“

Češko-slovenska, Rusija in mi.

Beograd, 18. avgusta. „Tribuna“ javlja: Ker je izjavila Češko-slovenska, da ostane nevtralna v poljsko-ruskem konfliktu, bo tudi naša vlada antantni odgovorila v istem smislu. Želja vseh Jugoslovenov je, da se nebratski odnosi med Rusijo in Poljsko poravnajo ter da obe državi skleneta mir, da bi moglo vse Slovanstvo ujedinjeno služiti samo idejam bratstva, miru in civilizaciji.

Zveza s Češko-slovensko.

Beograd, 17. avgusta. Snoči se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je dr. Vesnić poročal o razgovoru s češko-slovenskim zunanjim ministrom dr. Benešem in o rezultatih, ki so se dosegli. Poročal je tudi o zvezi, ki je sklenjena med češko-slovensko republiko in Jugoslavijo. Ministri so vzeli referat na znanje in odobrili zvezo.

Občinske volitve v Srbiji.

Beograd, 18. avgusta. V političnih krogih se govori, da se skliče narodno predstavništvo nekaj dni po občinskih volitvah v Srbiji, ki se vrše dne 22. t. m.

Poljska.

Bonar Law je v Londonu v spodnji hiši (parlamentu) imel govor, ki se smatra, da Angleška zapiše poljske interese. Edino če bi boljše s silo skušali odpraviti neodvisnost Poljske, bi angleška politika dobila nove smernice. — Ruske čete so oddaljene od Varšave samo še 16 km, kakor poročajo 17. avgusta iz Berlina. Vangerov in Lukov so Rusi že zavzeli. Varšava

njem drevja in suštenjem listja v harmonično enoto, ki je izražala vse, kar tolikrat preveva človeško srce: ljubezen in hrepenenje, veselje in žalost. Zadnji čar so podajali gozdnemu svetišču rosi biseri, ljubko čepeči na rastlinah, v njih so se lomili solnčni žarki v nešteti barvah. Ob pogledu na vso to krasoto je bilo nama s tovarišico tako lahko pri srcu, kot bi bile pustile vse skrbi za seboj, daleč dol v megli. Najino vriskanje se je razlegalo daleč okrog.

Pot proti Koroški sve nadaljevale v prav vojaškem taktu. Velik travnik, kopajoč se v rosi, se je odkril najinim očem, ko sve stopile na plan, in sredi njega sve opazile leseno, že skoro trhlo sv. razpelo. Bog ve, kateri potujoči umetnik ga je izrezljal? Glava Rešenikova, obremenjena s težko krono, izpod katere curlja kri, klone na prsi, a oči so obrnjene tako, da gledajo naravnost v mimoidočega. Sledovi krvi so na truplo že zabrisani, a bolešno-jasno so vdelane oblike reber v prsni in čudno naravne so oblike krčevito nategnjenih nog. Trpeča poteza v presvetem obličju ja tako izrazita, da se mi je zdelo, kot bi moral Zveličar vsak trenutek vzdihnuti: „O Bog, zakaj si me zapustil!“ Mimo tega znamenja gre meja med Koroško in Štajersko.

Solnce se je vzpenjalo kot na iskrih vrancih vedno višje po nebesnem svodu. Dasi je nama že lil pot s čela, sve vendar korakale neumorno dalje. Ob desetih sve dospelo do gostilne na Poljani. Brhka Slovenka je naju postregla z mlekom, a gostilničar, prijazen mož, se je vsedel k nama ter jel izpraševati, odkod in kam. Razveselil se je, ko je spoznal, da sve Slovenke — goreče za narod. „Kako je s plebiscitom?“ ga vprašam. „Upam, da bo povoljno uspel“, mi odvrne, „a srce me boli, ko vidim, kako malo značaja imajo ravno nekateri v tem oziru. Vsak blesk jih omami.“ „Za Boga vendar, kaj so šli lanski dogodki brez sledu mimo njih!“ sem vzkliknila z grozo v srcu. „Ha, brez sledu seveda ne, toda marsikateri je napravil prav mastno kupčijo brez denarja. Toliko kot jaz je bil malokdo prizadet. Oropali so me vseh premičnin, poškodovali poslopja in še Boga sem hvalil, da mi je bilo mogoče oteti svoje in živino, za kar gre hvala pokojnemu Malgaju.“

Precej časa je minilo, preden sve se iznebile vtisa, katerega so napravile gostilničarjeve besede na naju, in predno sva se zamogle zopet radovati nad krasoto božje narave. Ubogi, krasni Korotan! Ubogo, zaslepljeno ljudstvo! Omamljeno od denarja, katerega siplje zemlje lačni tujec,

pozablja dolžnosti, ki mu jih nalaga domovina-Slovenija, ter drvi v propast, pogibelj...!

Pot je naju vodila po ozki soteski, po kateri se vije srebropenasta Meža. Skrivnosten mir je vladal v naravi, niti vrhovi stoletnih smrek in jelk se niso zibali, le tam v daljavi je sikala žaga, zadajajoča smrtne rane drevesnim orjakem. Stopale sve neumorno dalje in že je tovarišica omahovala, ko zagledave v daljavi vas, broječo jedva dvajset čednih hiš — Mežico — cilj našega potovanja. Ljudje so naju radovedno opazovali, s praga neke gostilne je nama zrl gostilničar veselo naproti, a ko je zaslišal najino slovensko govorico, se mu je obraz raztegnil v čudne gube in pobrisal jo je v notranje prostore. Glej šmenta! Morda si je mislil, da bomo v blaženi nemščini čivkale na slovenskih tleh, odločenih nam po božji in ljudski postavi. — Še četrte ure v hrib in stale sve pred domovanjem sošolke Anice. Pozdravljanja in dobrodošlic ni hotelo biti konca. Koj sve morale v sobo, kjer je nama Aničina mati, žena krepke slovenske korenine, izborna postregla. Ko sve povedale, da sve jo peš primahale, se nama niso mogli dovolj načuditi. Tovarišici se je obraz kar bleščal zadovoljstva, seve, postala je mahoma junakinja dneva. No da, da je hotela že blizu Poljane niti nazaj na Prevalje, je trenutno pozabila. Zabavala je poslušalce s pripovedovanjem dogodkov, koje sve doživeli. Vzbujali so obilo smeha. Meni pa ni dala žilica miru in jela sem ponavljati vse vzdihljaje, katere je ona pošiljala proti nebu na poti iz Prevalj v Mežico in ki so vsi izražali eno edino željo, skorajšnji konec potovanja. Pripovedovala sem tudi, kako me je sredi pota hotela zapustiti in jo popihati nazaj. Še-le, ko sem ji zagrozila, da ji napravim v kateremkoli časopisu tak spomenik, da se bo cela Jugoslavija smejala skaza-turistinji, se je udala v svojo usodo. Hencaj, seveda ji ni bilo prav, da sem tako blatila njeno slavo, toda kaj je hotela družega, kot se splošnemu smehu pridružiti.

Obedovale sve prav po knežje; vojaško godbo je nadomestoval Aničin brat, ki je natezal v sosednji sobi harmoniko, da ga je bilo veselje poslušati. Po obedu smo veselo kramljaje polegli na mehka tla pred hišo. Pogled mi je splaval po gorskih velikanih, ki so resno dvigali svoje ostre vrhove visoko pod nebo. V ozadju se je dvigala stara, mogočna Peca, glavo zavito v rahel pajčolan, kot bi hotela preprečiti, da bi zapazili solze, ki so ji privrele v oči ter imele namen se izliti nad našimi nedolžnimi glavami. No, pravčasno jih je še pogumno udušila in rahel vetrc ji je

zgrnil pajčolan ter ga odnesel v srebrno shrambo. Hm, da bi se vpričo toliko kipečega veselja, ki je vladalo v naših srcih in povzročevalo, da so se naše usta venomer krožila, bodisi k prešernemu smehu ali veseli popevki, še kdo solzil? Da bi se vpričo radostnega vriskanja, ki se je razlegalo s hriba v hrib, odbijalo od skal in se izgubljalo v dolini, Peca jokala? Brrr —! Kdo zna, mogoče bi bili še tako hudomušni, da bi se še njenim solzam smejali; torej ni bilo bolje, da se je radostila z nami vred.

Po odmoru me je Anica odvedla na prostor, ki že spada v cono A. Otožnost me je navdajala, ko sem zrla v ljubke valčke, poslušala šumenje vitkih jelk, trdnih smrek in zdejo se mi je, da se vse to strinja v en sam bolesten klic po rešitvi. Pred oči mi je priplavala slika: kos Soškega polja, domišljija mi je pričarala na breg Soče Simona Gregorčiča in zdelo se mi je, da ga slišim šepetati: „Takrat se spomni, bistra Soča... O Simon Gregorčič, bi ne zapel ti enako naši Dravi, če bi stal na njenem bregu, slušal otožne akorde njenih valov? Ni li bilo ravno v tvojem duhu, ko sem ji tam v tužnem Korotanu zaklicala: „Ne stiskaj v meje se bregov!“ — Da, dragi rojak, ti bi enako storil...“

Rahla sapica je zavela in prinesla na svojih nežnih krilih zvoke slovenske popevke... Težko mi je bilo, ko sem zapuščala ta lepi, otožnost vzbujajoči kraj. Kakšni prizori se bodo odigrali na njem, preden se naseli mir v deželo, a tudi v človeška srca?!

Ko sve zapuščale gostoljubno družino, sve morale obljubiti, da posetimo kmalu naš dragi Korotan. Luna je veslala že visoko na nebu, ko sve stopile na štajerska tla...“

Korotan! Kar sem potovala po tvojih pokrajinah, občudovala tvoja lepa sela, rodovitna polja, odkar se je moja duša divila krasoti divjeromantičnih kotlin, skrivnostni tišini gozdov, od takrat si mi često pred očmi in srce se mi krči ob misli, da bi te zamogel dobiti v pest barbarski Švab. — Vsemogočni! K tebi pošilja ves slovenski narod iskreno prošnjo: ne samo cono A, tudi kraj ustoličenja, naše Gosposvetsko polje, to dragoceno narodno svetinjo, pomagaj, da iztrgamo iz grabeljivih rok okrutnega tujca!

Ti pa, drago koroško ljudstvo, zavedi se dolžnosti, ki jih imaš napram sebi in svojim potomcem! Ne dopusti in deluj z vsemi svojimi močmi proti temu, da bi tujec gospodoval v tvojih krajih in zlorabljal tvoje hčere in sinove. Ne daj mu prilike, da bi se nekoč pobahal: „Koroških Slovencev ni več, vsi so postali Nemci.“

je od vseh strani obkoljena in se pričakuje splošen naval na mesto. 300.000 ljudi je v zadnjem času zapustilo mesto Varšavo. Vse inostranske misije so zapustile mesto. V mestu vlada velik strah. Poljaki hočejo do poslednjega vzdihljaja braniti mesto. — Da olajšajo branitev mesta, napravili so Poljaki na severni in južni strani protiofenzivo, ki jim je prinesla nekoliko uspehov. Pri Plonsku so porazili tri boljševiške polke. Poljske čete se borijo z veliko požrtvovalnostjo, brez ozira na izgube. Poljska vlada je pozvala nove letnike pod orožje.

Rusija.

Odstop boljševiškega komisarja Čičerina.

Iz Moskve se poroča 17. avg., da je kriza v boljševiški zunanji politiki stopila v akutno stanje. Komisar za zunanje zadeve Čičerin bo v najkrajšem času odstopil, sledil mu bo Litvinov. Med njima se je že dalj časa opazala tajna borba, ki se je končala z Litvinovo zmago. Litvinov bo vodil razgovore o trgovskih odnošajih po sklepu miru in priznanju sovjetske vlade.

Rusija ne dela v korist Nemčiji.

V „Humanite“ je Kamjener objavil izjavo, v kateri dementira vesti francoskih listov, da bo sovjetska vlada pri mirovni pogovorih iskala koristi za Nemčijo. Rusija se z nobeno državo ni dogovorila, da bi Poljsko oškodovala.

Glasovanje.

Kateri Nemci imajo pravico agitirati v coni A?

Nemcem, kateri imajo v coni A glasovalno pravico, ne moremo prepovedati njihove agitacije. Oni se smejo pri tem posluževati vseh dovoljenih sredstev, kakor pri državnozbornih ali občinskih volitvah in v mejah, kakor to predpisuje vzdrževanje javnega miru in reda. Mi Slovenci se dostojne propagande ne moremo in ne smemo bati. Moramo biti ponosni na svojo svobodoljubnost in pravičnost, tako da bo vsemu svetu jasno, da je izid plebiscita zares izraz svobodne narodove volje. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da nam po mirovni pogodbi pristojna vsa uprava v coni A. Potemtakem pride vsakdo, ki kakorkoli hujska narodnosti eno proti drugi, ki žali kralja ali kraljevske hiše, kdor govori proti naši upravi ali njenim oblastim, v nasprotje z našimi zakoni in vsakdo je upravičen in v važnejših primerih tudi dolžan, naznaniti takšne ljudi žandarmeriji, ali sodišču, da obrazloži zastopnikom „Kulturvolka“ prave pojme občanske dostojnosti in jim po potrebi prisodi več ali manj časa v zaporu za temeljitejšo premišljevanje o dovoljeni in nedovoljeni agitaciji. Ovdabe morajo biti seveda dobro podprte z dokazi. Brez verodostojnih prič ali drugih dokazil naj nikdo ne nadleguje oblasti v časih, ko se je njih delo počel tvorilo. Kdor ne more ali nima časa hoditi k oblastim, naj naznani stvar krajevnim narodnim svetom ali drugim poverjeništvom in zaupnim osebam.

Na našem upravnem ozemlju zakonu njegovo popolno veljavo! Brez tega temelja ni svobodne narodne volje.

Ali smejo Nemci v coni A razobešati nemške zastave?

Cona A je in ostane v vsakem oziru popolnoma jugoslovansko upravno ozemlje. Nobena privatna oseba nima pravice izobešati inozemskih državnih zastav. Ker je pa rdeče-belo-rdeča zastava državna zastava Nemške Avstrije, koroška zastava pa zastava koroške dežele v kolikor je pod nemško upravo, je izobešanje teh zastav po zakonu prepovedano in kaznjivo. Naša žandarmerija ima torej dolžnost, zahtevati od vsakega, ki izziva z izobešanjem takih zastav, njihov odstranitev in če se povelju ne odzove, jih odstraniti sme sama. Samoobsebi se razume, da spada k prepovedanim zastavam tudi frankfurtarica, ki je po polomu postala državna zastava Nemčije.

Kam prideš danes z nemščino?

Ravno te dni smo brali v nemških listih, da so angleški delavci v Ramsgate zabranili nemški ladji „Irene“ vhod v luko.

Ta dogodek nam prav jasno kaže, kako so Nemci osovraženi. Že med vojsko smo o tem dosti slišali. Marsikateri Slovenec, ki je odšel v Ameriko z upanjem, da bo z nemščino tudi tam shajal, je ta jezik potem skrival in tajil, kakor gad noge. V Ameriki so rajši videli vsakega Slovaka, vsakega „čuša“, kakor pa Nemca.

Spominjamo se, kako so nam pred vojsko vtepali v glavo, da je nemščina svetoven jezik, da se z nemščino pride po celem svetu. Mnogi so to verjeli in začeli sovražiti svoj materin jezik, pa tudi svojo mater. Žal, hudo žal jim je bilo, da jih ni rodila nemška mati, po vsej sili so se privadili nekemu kuheltajč ter se s tem jezikom postavljali kakor petelin na gnojišču. Tako so bili zaverovani v nemščino, kakor so verovali v vsemogočnost avstrijskega cesarja.

Vse te predsodke je pometla svetovna vojska kakor vihar. Avstrijski cesar je sfrčal, danes vse govori samo o pijancu in sroteju Karlu! Marsikdo se je mogoče težko ločil od njegove „milosti“, ali spoznati mora, da je bil „nabarban“, da v prazen nič ne more verovati. In ravno tako je z nemščino! Šopirila se je, vsaj pri nas, na visokem stolcu, bila je edino rešilna, edino zveličavna. V šoli, v uradih, pri gosposki, povsod je bilo treba samo „tajč“ lomiti, drugače človek — ni bil človek! No, in danes? Imamo slovenske šole, slovenske urade, prav lepo se da vse v slovenščini protokolirati in — svet se ni podr, svet še zmerom stoji! In to nekaterim ne gre v glavo! Prenesli so še, da je cesar sfrčal, ali brez nemščine pa se jim zdi nemogoče živeti.

Poglejmo malo natančneje to zмотo.

Vsak človek, katerega je rodila mati, ima tudi materin jezik. In ravno jezik je poseben dar božji, da se pogovorimo, da se kaj naučimo. Kakor revež je oni, ki ne more govoriti! Kakor pa je grdo, če zaničuje kdo svojo mater, tako je tudi grdo, ako zaničuješ svoj materin jezik. To je menda danes vsakemu jasno, ko se celo nemškutarji branijo tega imena. Imamo torej dolžnost, svoj materin jezik ljubiti. Kdor tega ne stori, ta je izdajalec, ta je odpadnik, temu nič ni svetega. Kajti kdor se izkaže v eni stvari nezanesljiv, ta je nezanesljiv tudi v vseh drugih stvareh in ne zasluži našega zaupanja. Saj tudi v resnici vidimo, da so ravno nemškutarji neznačajni in suroveži.

Torej to je jasno, da moramo svoj materin jezik spoštovati in se ga učiti. Dobro pa je, da se naučimo tudi drugih jezikov. Ali na svetu je toliko tisoč jezikov, da bi se nikdo ne naučil vseh. Kateri jezik naj se torej še naučimo? Gotovo tisti jezik, s katerim bi si najlažje kruh služili!

In to je za nas zopet slovenščina! Vem, da bo marsikdo majal z glavo, kakor neveren Tomaž. Ali danes je res tako! Vsak izmed nas je veliko skusil v tej vojski, mnogi so prišli daleč po svetu, vsak se more o tej resnici prepričati. Prepaj pa, da pišem dalje, si moramo biti na jasnem o tem-le: bogastva bi še lahko izvlekli iz zemlje, koliko Ali se mi učimo jezika za to, da bi „bondrali“ po svetu, ali pa za to, da bi se kaj dobrega naučili za življenje? Saj ravno v tem tiči jedro! Nemci so nam zmerom pridigali o vandranju in o nemščini, ki je za to edino potrebna; z gledalo je, da bi nas radi čimprej spravili po svetu. V stari Avstriji so mnogi tudi res morali iti na vandro, ker doma ni bilo dela in zaslužka.

Danes pa je to vse drugače! Mi pravimo: doma je najbolje in doma hočemo ostati! Zato pa se hočemo nekaj koristnega naučiti, da bomo doma dobro in lahko živeli. Le pogledimo po svetu! Na Danskem so na pr. sami mali kmetovalci, na majhnem svetu pa pridelajo toliko, da krasno živijo; vsi so se pač nekaj naučili o gospodarstvu in gospodinjstvu. In kako je pri nas? Sveta je dosti, kmetovalci pa niti ne vejo, koliko odpadkov bi še na skednju in v hiši lahko v de-

nar spravili, ko bi se ravnali po vzgledu Dancev. Ali za to pa je treba šole in uka na podlagi materinega jezika; ker drugače, če se učimo šele tuj jezik, zgubimo toliko dragega časa, da mine šolanje in mi se nismo naučili ne tujega jezika in ne kaj koristnega.

V Jugoslaviji imamo toliko rodovitne zemlje, da bo lahko redila še trikrat toliko prebivalcev, kakor danes. Po agrarni reformi se bo razdelila ta zemlja, vsak bo lahko ostal doma, dela in zaslužka bo dosti. Tudi industrija se tako razveseljivo razvija, da nam izučeni delavcev in uradnikov primanjkuje. Za vse to pa je treba uka.

Mi se torej hočemo učiti pred vsem za to, da bomo doma dobro živeli in slovenščina nam popolnoma zadostuje. Ako znamo slovensko brati in pisati, potem se lahko zgovorimo s Hrvatom in Srbom, tudi še z Bolgarom in Rusom. Saj smo to že okusili, da se že v nekaj dneh tem jezikom privadimo.

Pa tudi po svetu se pride daleč s slovenščino. Rekli smo že, da se lahko v kratkem času navadimo toliko ruskega, pa tudi češkega in poljskega jezika, da nam zadostuje za pogovor. Vsi ti jeziki so med seboj v žvahti. Te jezike pa govorijo v polovici Evrope in Azije, celo Kitajci in Japonci govorijo s tujci večinoma v ruskem jeziku. In ravno ti kraji sveta, koder prebivajo Slovani, imajo sijajno gospodarsko bodočnost. Tam je zemlje, da je ni mogoče pregledati, tam je trgovina, tam se razvija industrija. Ako bo v bodoče kdo izmed vas šel po svetu, ne bo šel več v Ameriko, v Nemčijo pa celo ne, ker tam stradajo. Šel bo na Češko, na Rusko itd. ter bo našel lahek kruh, ako se je kaj koristnega naučil.

Ja, pri tem pa smo popolnoma pozabili na nemščino. Kje pa se govori nemško? Samo v Nemčiji, v Nemški Avstriji in malem delu Švice. To pa je tako malo sveta nasproti slovenskemu svetu, kakor da bi ovco primerjal konju, pa morala bi biti prav mala ovca in prav velik konj! Vrhu tega pa so Nemci v tej svetovni vojski gospodarsko tako udarjeni, da si deset in desetletja ne bodo opomogli. Kdor bo tja šel kruha iskat, ta bo na slabo prišel.

Ni torej res, da bi z nemščino prišli po celem svetu! Nemški svet je prav mihlen že v Evropi sami, drugod ga pa sploh ni. Nemci so zgubili vse kolonije, Nemce sovražijo še danes po celem svetu in pravi Nemec, ki se piše Schmied, se bo podpisal v Ameriki Smith, ker se tam boji pokazati, da je Nemec! Mirno lahko trdimo, da s slovenščino veliko dalje pridemo, kakor pa z nemščino!

Nemščina ni nikak svetoven jezik, ampak je to samo angleščina; z angleškim jezikom se res lahko pride po celem svetu. Drugi svetoven jezik je francoščina, tretji pa ruščina. Ako bi se imeli kake tuje jezike učiti, tako bi gotovo najbolj potrebovali te tri jezike.

Za nas ob meji pa bo gotovo še zmerom važen nemški jezik. Mi tudi nikdar nismo tega jezika sovražili, kakor so to delali Nemci z našim jezikom, ampak smo se učili in se bomo tudi v prihodnje učili nemškega jezika, pa samo za potrebo. Nikdar pa ne bomo več tako omejeni, da bi se nemški jezik učili samo za vandranje, vse drugo pa da bi zanemarjali. Glavno nam bo za naprej, da se bomo v šoli kaj potrebnega naučili, da bomo lažje živeli in več prigospodarili. Pri tem pa hočemo ljubiti svoj jezik tako, kakor ljubimo svojo mater, in kakor imamo eno edino mater, tako tudi drugim jezikom ne moremo večjega spoštovanja izkazovati, kakor svojemu materinemu.

Tudi nemščina je torej izgubila svoj sijaj, kakor cesarska krona; v naših krajih ne bo nemščina nikdar več na prvem mestu!

Dnevne vesti.

Avstrijska krona je notirala 17. avgusta v Zagrebu 40—40.50. To se pravi, za 40 jugoslovanskih kron ste dobili 100 avstrijskih.

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 141 podružnica Velikovec Glavni trg št. 141

Telefon št. 7 (interurban). — Račun pošt. ček. urada SHS v Ljubljani št. 11.695.

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno. Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavnica in rezervni zaklad:
okroglo K 50.000.000.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po
najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in
Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Daje pojasnila vsak čas
brezplačno.

Fr. Terseglav, bivši urednik „Slovenca“, se je vrnil iz Sibirije v Ljubljano.

Etbin Kristan, vodja slovenskih soc. demokratov pred vojsko, ki je leta 1914 odšel v Ameriko, se je vrnil v Ljubljano.

Koroški odbor v Višnji gori je odpisal Narodnemu svetu za Koroško 3603 K 41 v.

Koroški dan v Rogoški Slatini. V sredo je priredil koroški odbor s sodelovanjem ravnateljstva in jugoslovenskih dam v Rogoški Slatini „Koroški dan“. V ta namen so bili v čitalnici razloženi razni letaki in listi, ki kažejo, kako skušajo Nemci agitirati proti nam. Jugoslovenski gosti so se zelo zanimali za to agitacijo in so mnogi šele iz nje spoznali važnost koroškega plebiscita. Zvečer je bil v veliki dvorani koncert, srečolov, zabava in ples. Gospe so oskrbele bufet in vino. Večer je bil jako dobro obiskan in je prinesel okoli 12 tisoč kron za koroški plebiscit.

Dopisi.

Velikovški okraj.

v Hudi kraj. Šlaparjev Hanzej in Motej dolgo vama že gledamo zraven, kako hodita okoli in mislita nas Hudikrajčane slepariti, ko hvalita spufano Avstrijo. Kmalu bo prišel čas, ko bosta zapuščena na Svinjski planini zapela žalostno pesem o boljših časih, ki pa se za vaju nikoli ne bodo več vrnili.

v Št. Lipš. Tako veseli smo bili na ohceti pri Karlinu, da smo skoro pozabili vam, g. urednik, poročati. V zakon sta si podala roke 26. julija, gđc. Schein, zavedna Slovenka in članica našega ženskega društva, ter g. Plahuter, orožnik v Velikovcu. Zvečer smo se na domu neveste prav izvrstno imeli. Bili so v naši sredini: g. nadučitelj Vreček, gđc. učiteljica Vreček, orožn. iz Velikovca. Naš Kvas nam je s svojo dobro štimano harmoniko delal kratek čas do jutra. Videlo se je, da so Slovenci dobre in židane volje. Nevesti in ženinu kličemo: Bog vaju živi!

Tinje. Da odprtje demarkacijske črte slabo vpliva na varnost imetja, o tem smo si menda vsi na jasnem. Bilo je že vse lepo mirno, takoj po odprtju so se začeli nemiri, tatvine, požigi. Že dva dni po odprtju črte se je vtihotapil v trgovino Tučarjevo v Tinje razcapan nemški pobalin, še 14 let ne star, in je ukradel iz blagajne ves denar. Na srečo pa ga je trgovka še dobila v trgovini in mu svoj denar odvzela. Imel pa je še mnogo nemškoavstrijskega denarja, ki je bil gotovo tudi ukraden. Škoda, da ga ni izročila orožnikom. Tako jo je spet popihal čez črto, ali pa še krađe kje v pasu A. — V noči od nedelje 15. avgusta do ponedeljka je pogorela hiša Pavla Miglarja p. d. Kropivnika, predsednika tukajšnega Narodnega sveta. Ker je omenjeni pri nasprotnikih hudo sovražen, je občno mnenje, da je bilo namenoma zažgano. Zločinca, folksverovca, so menda že na sledu. Ker je zgorelo tudi vse žito, je škoda zelo občutna. Treba bo za pogorelca takoj kaj storiti.

Boroveljski okraj.

b Borovlje. Ljub moj „Mir“! Jaz sm zbarov, da s ti ta' o zv radovedn, da ta' novice gor pobiraš, posebno al je od nemš'utarjev 'oj. Zato t bom pa dons ano novico šribov, da boš tud ti vedov, 'aj so naš nemš'utarj v soboto nati sedmega avgusta za ano lpo pracesijo imöl. Pa ti 'na smiš žinjat, da so morebit za döz al pa za lpo vuro šl prost, na' ta' pobožn pa dro 'niso. Ob anah štirah podönj se je zbrav vse, 'ar po nemš'utarjah smrdi, tam hor pr dravščam most, in so poča'al, da so tst ti več nemš'utarj iz Celovca pršl, potle so jo pa mahnil vs s'upej v Borovle. Pa 'a'u so vpil civ pet, Heu, heu, to je po sovenj senu, al? Al so to v Celovcu 'oj senu jedl, da so še tömój 'oj to vpil? Viš pa prnas mamozv radovedne ldi, še bol a'r pa ti s. So pa ta' baral adn druja, aj pa je to za ana pracesija. Ani so re'l, to je ja le hoscet, da se nemš'utarj ženijo, da nemš'o Avstrijo jemljejo. Druj spet to, da je le pracesija, da hrejo v Borovle prost, da b ja hvišn pr glasovanj zmagal. Treti so pa re'l, to je le pohreb, hrejo nemš'o Avstrijo po'opat.

Potle pa jaz 'na vim, 'ater da so prav imöl, aj pa ti račaš? V Borovlah pa čiso več ta'o vpil heu, rajtam da jh je mav sram pršu, prej 'na', da so se spomnil, 'aj da so za ani imenitn ldi s'upej. 'b bli Šmarječani pa Selani pa Plajberčani in Šentjanžčani vedöl, 'aj b bli 'ej re'l! Najmójn dvajst procent tačah je bu vmis, da so vansko leto po tej 'rajah mo'o, špeh in druje rači 'upoval. Potle pa že viš, 'a'sna imenitna pracesija da je biva.

b Bistrica v Rožu. Gospod Čop na Bistrici je zaprosil pri nemškem uradu v Celovcu za propustnico v Nemško Avstrijo na Dunaj, da tam dobi zapuščino svojega umrlega sina. Pri dotičnem uradu, kjer je zaposlen uradnik Krajger, dobi odgovor: „Wenn man Mann ist, so geht man nicht zu einer Protestversammlung, die die Nichtaufhebung der Demarkationslinie zum Ziele hat und am 2. Tag sucht man bei uns, den sogenannten Slavenfressern, um die Einreisebewilligung an. Ich achte jedermanns Ueberzeugung, wenn derselbe einen Charakter hat.“ Franc Krajger naj gre svoj „Charakter“ tudi z lučjo iskat, ker on je slovenske matere sin, oče je pa menda laškega pokolenja, torej sin tako nekak mišmaš, ne tič ne miš — po „koroško“ seveda nemčur.

b Gorinčiče. Veseli me, ko čitam v slovenskih listih vesele novice, kako da se postavi možje in fantje napram lačnim „folksverovcem“ in to gre pred vsem hvala — Gorinčičanom. Ja — le tako naprej, zmaga bo naša in mora biti naša — pogum nemškutarjem bo upadel. Le nikar ne pustite greben rasti našim „Kärnten ungeteilt“ — kajti mi smo bili in bomo ostali domačini Jugoslovani na naši domači grudi. Od naše zemlje ne sme jesti in ne bo jedel nemškutarček kruh. — Kar je jugoslovanskega, ostane jugoslovansko, zapomnite si to dobro! Kmalu bo nastopil dan, ko se bo začel glas trobente — in glej — tedaj bodo frčali vsi tja, kamor spadajo in se bodo morali podati v njih obljubljeni deželo, v spufano Nemško Avstrijo. — In to bo na dan glasovanja. Uverjen sem in zaupam v naše čvrste zavedne fante, da čuvajo naš slovanski Korotan in ž njim naš lepi Rož. — Zapomnite si fantje geslo rajnega tovariša Nandija Prešana, ki počiva tam daleč v zemlji ruski; ki se je ob nastopu našega pevškega zbora „Rožica“ vedno razlegal: „Mili glas slovenske pesmi, v Rožu vekomaj doni!“ Pošiljam najsrčnejše narodne pozdrave v imenu vaših sobratov iz Dolenjskega ter kličem z vami: Živel naš slovanski Korotan in ž njim naša majka Jugoslavija! A. B.

Gospodarstvo.

Reberca. (Slovenci kupili tovarno.) Našo tovarno za izdelovanje celuloze je kupila slovenska akcijska družba, kateri načeljuje novoustanovljena „Gospodarska banka v Ljubljani“. Obrat se vrši že na račun slovenske akcijske družbe. Tako je prišlo nemško podjetje v slovenske roke. Tudi pri tem nakupu je jasno dokazano, da se Slovenci plebiscita ne bojimo, ker imamo velikansko večino ljudstva za seboj.

Mlinska industrija v Jugoslaviji je organizirana v treh zvezah: Savez mlinova v Novem Sadu družo mline iz Banata, Bačke in Baranje; Savez mlinova v Zagrebu zastopa mline iz Hrvatske in Slavonije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije in Slovenije; Savez mlinova v Beogradu predstavlja mline iz Srbije in Makedonije. Mlini, ki so združeni v teh zvezah, morejo ob 24 urnem dnevnem delu zmlati na dan 584 vagonov pšenice. Če se računa 300 delavnih dni, zmorejo letno 164.000 vagonov pšenice. Pripomniti pa je, da niso organizirani vsi mlinarji v teh zvezah. Znatno število je še izven organizacije. Pri razpravah za ureditev izvoza je merilo prizadevanje mlinarjev na to, da bi se v obče ne dopustilo izvažati pšenico, ampak le moko. Na ta način bi ostal, kar je gospodarsko pravilno, mlevski zaslužek v domovini. Proti temu prizadevanju so nastopili odločno trgovski krogi srbijanski, češ, da bi se s tem dalo mlinom izvozni monopol. Nova izvozna tarifa določa za pšenico izvozno carino 50 dinarjev za 100 kg, za pšenično moko pa 40 dinarjev za 100 kg. Navzlic načelno svobodnemu izvozu je

eksport pšenice in pšenične moke pridržan. Vesti prihajajo, da je za izvoz dovoljen kontingent 15.000 vagonov pšenice. Druge vesti zopet pravijo, da je dovoljen kontingent za izvoz 15.000 vagonov pšenične moke.

Tržne cene v Velikovcu

v sredo, dne 18. avgusta 1920.

	K	v
Zivina (klavna), živa teža kg	10—11	—
Prasci za rejo, „ „ „ „ „ „	32	—
Pšenica „	9	—
Rž „	7	—
Oves „	2	50
Maslo „	60—70	—
Krompir „	2—3	—
Jabolka, namizna „	3	—
Hruške „	4	—
Kumare „	1	60
Fizol (sveži) „	3	—
Zelje (ohrovt) „	2	—
Kokoši komad	30	—
Piščanci „	20	—
Jajca „	1	60

Promet je bil precej živahen.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.

Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Občinski tajnik išče (po končnoveljavnem plebiscitu) na Koroškem službo pri kakšni večji občini, ter razpolaga z vsehstranskimi zmožnostmi in tozadevnimi spričevall. Za postanski zaslužek, ozir. za stanovanje, bi vzel tudi kako gostilno v najem. Naslov: Josip Lesjak, občinski tajnik, t. č. Drava (šola), pošta: Loče pri Bačkem jezeru (Koroško).

PIVO najboljša črna bavarsko
črna „PORTER“
in belo marčno

v sodih in steklenicah ter belo in črno

VINO razpošilja vsako množino
najcenejše
A. Oset, Slovenjgradec.

Štampilje vseh vrst in
iz medi za
pečate pečatni vosek

dobavlja najhitreje in
najceneje

Ludovik Šef, Maribor

Prešernova ulica 1.

Tovarniška zaloga papirja in specialna
trgovina pisarniških potrebščin.

Brzjavaj: Papiršef Maribor.

Vzgojišče za deklice (internat)

v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem. Sprojmejo se deklice, ki hočejo obiskovati gimnazijo, učiteljišče ali meščansko šolo v Velikovcu, ljudskošolske učenke, ki hočejo obiskovati javno petrazredno dekliško šolo v „Narodni šoli“ in večje, šoli odrasle deklice, ki želijo obiskovati gospodinjstvo šolo v „Narodni šoli“. Začetek novega šolskega leta se bo pravčasno naznanil, na gospodinjstvo šoli se pa začne zimski tečaj dne 1. novembra 1920. Nadaljna pojasnila dajejo šolske sestre v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu.